

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen,
Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám.
Hirdetések árszabás szerint vétnék fel.

I. évfolyam. 160. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hónap 1 korona,
negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hónap
1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Péntek, december 6.

Munkapárti hazatérés.

Bátran állíthatjuk, hogy olyan törvényjavaslat, mint amelylyel a Lukács-kormány most a maga és a munkapárt uralmát örökké emlékezetessé akarja tenni, még nem volt a világon. Az efüzsi istennő templomának felgyújtása, generációk véreinek verejtékének örömba piramisokba való beépítése. Rómának zeneszó mellett való porráégetése szánalmas ötlet az a tervhez képest, amibe Lukács és társai most bécsi parancsra belefogtak. Alkotmányos formák között, parlamenti szavazással törvénybe iktatni az abszolútizmust: ilyen bizzar gondolata egy Cheopsznak, egy Herosztratesznek, egy Nerónak sem lehetett. Hallottunk már arról, hogy egy szolgasorba szoktatott nép a ráoktrojált köztársaságot „Mit dem Grossherzog an der Spitze“ akarta megcsinálni. De hogy mefordítva: egy szabad nemzetet az ő alkotmányáról, bírói függetlenségéről, vagyona és élete törvényo talmazta biztonságától, szóval egész évszázadokon át birt és vértengerekkel oltalmazott habeas corpusáról a parlamenti államrendszer külső formáságainak pontos betartásával lemondassanak, erre igazán még nem volt példa a föld kerekén.

Az ischli klauzula szerzője legújabb alkotásával tullicizálta önmagát. Ami sérelmet a magyar szabadság ellen a centralisztikus reakció valaha megkísérlett, ami ellen a nemzet századokon át tételes törvények légióival és szabadságharczok szakadatlan sorozatával valaha védekezett és tiltakozott, az mind paragrafusokba szedve kodifikáltatik és törvényes erőre emelgetik a Lukács-kormány statáriális törvényjavaslatában.

Benne van ebben a polgári és katonai diktatura: benne van a darabontok és kormánybiztosok intézményének legalizálása; benne van a sajtószabadság megszüntetésének, az előzetes cenzura életbeléptetésének joga; benne van a cabinet noir; benne van a gyűlekezési és egyesülési jog teljes és

v-gleges elrablása; benne van az önkormányzati rendszer konfiskálása; benne van a magánvagyon és testi biztonság oltalmára szolgáló minden polgárjog elkobzása; benne van a bírói függetlenség felfüggesztése; benne van a statárium; benne van a közvagyon és az államkincstár felett való korlátlan rendelkezés hatalma.

Mindez törvénybe iktatatik és gondosan kiczirkalmazott paragrafusokkal körülbástyáztatik. A javaslat szerzője valóságos kazuisztikus gondossággal emeli törvényerőre mindazt, ami ellen a magyar közvéleménynek ágaskodnia valaha alkalmá volt. Hogy csak egy-két példát említsünk fel: A kormánybiztosok és megyefőnökök tisztviselőket felfüggeszhetnek és kinevezhetnek; az önkormányzati szervek működését beszüntethetik és azok összes jogait gyakorolhatják; aki pedig abszolút rendelkezéseiknek ellenszegül, az kihágást követ el és b.c.sukható. Az újságok szétküldését az ügyész vagy rendőrkapitány egy hétre is felfüggeszheti. Bárkinél akármilyen hazug besugásra házkutatás és személymozgás tartható. Levél- és távirati titok nincs. A rögtönítelő bírósági eljárás kormányrendelettel szabályoztatik. A kormány az állam pénzével saját felelőssége mellett rendelkezhetik és kölcsönöket vehet fel, ezt az országgyűlésnek utólag csak bejelenteni tartozik. És így tovább!

E szörnyűségek mentségére azt hozzák fel, hogy mindez csak háboru esetre érvényes, akkor pedig a salus reipublicae mindenkéfélt való. Nos, ez nem igaz. Nem igaz először azért, mert a háboru esetre szóló suprema lex minden törvénybeiktatás nélkül is érvényben van, azt kodifikálni ép oly felesleges és lehetetlen, mint ahogy felesleges és lehetetlen a hajótörés, árlesleges és földrengés, tűzvész idején való életfentartási jogokat törvénybe iktatni. De nem igaz a háborus mentség másodsor azért sem, mert ezt kifeje-

zetek megcáfolja magának a törvényjavaslatnak első és második szakasza, amelyek szerint a kormányabszolútizmus és statárium a katonai előkészületek esetén is elrendelhető és a hatálybalépés idejét a minisztérium a maga belátása szerint állapítja meg. Tehát ma, holnap, bármikor a nyakunkba zudítható az a rémuralom, mely talán létezik Muszkaországban, némely exotikus országokban, de kodifikálva még ott sincs.

Az 1912. LVIII. t.-c.

végrehajtásának akadályai.

A magyar vérosok országos kongresszusának az elnöksége tudvalevőleg körlevelet intézett a vérosokhoz, hogy közzöljék az 1912. LVIII. t.-c. h.ányos, valamint a vitára alkalmas adó rendelkezéseire vonatkozó észrevételeket, valamint azt is, hogy a törvény-szabta illetményrendezés folytán mennyivel emelkedik a jövő évi szükséglet s így mennyit tesz ki az az összeg, amelyre az idej államsegélyben már nem találnak fedezetet.

Eddig 72 város közölte észrevételeit.

Sajnálattal kell megállapítani, hogy majdnem valamennyien megegyeznek abban, hogy nem valamennyien megegyeznek abban, hogy a 4 millió korona kevés a mutatózó szükségletek fedezésére, valamint abban is csaknem kivétel nélkül megegyeznek, hogy a végrehajtási utasításnak nem lett volna szabad elmaradni.

Több városból olyan értesítések is érkeztek, hogy a törvény valósággal leszította az ellentétet a véros képviselőtestülete, illetve az adózó polgárság és a tisztviselők között, és pedig azért, mert a törvény végrehajtása folytán mutatózó hiányt csak a most is magas pótdadó még jelentékenyebb felemelésével lehetne fedezni. Miután pedig már most is elviselhetetlen a pótdadó, egyes helyeken megtagadták annak a végrehajtását, vagy felfüggesztették a családi pótlék kifizetését.

A városfejlesztő törvény tehát, amelynek tiszteletreméltó intenciója vitán feüll áll, az első megnyilvánulásában nem fejlődést, hanem visszaesést, visszajjt. elégedetlenséget váltott ki. Ennek okát mi elsősorban abban látjuk, hogy

Névjegyek gyorsan és jutányos árban készülnek
Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában
Darabos-u. 7.

A kamara

felhivata a kisipar fejlesztése érdekében.

a kormány és törvényhozás szűkebb körben állapította meg az államsegélyt és a részletfizetés álláspontjára helyezkedett akkor, amikor a városoktól egyszerre követelte annak végrehajtását, illetve azt a tetemes áldozatot, amibe a végrehajtás kerül. Nagy hibának tartjuk az államsegélynek a rendőrség államosításával való komplikálását is. Elég lett volna a törvényben csak annyit kimondani, hogy mindaddig míg a rendőrség államosításával a városok nem mentesítettek a rendőrségi kiadások viseléséről, addig a 8 millió korona államsegély egy összegben illeti őket, a rendőrség államosítása esetén azonban ez összegből csak 4 millió korona oszthatik szét a városok között.

Méltán bánthatja a városokat ez a garaszkodás, mert hiszen annak idején a vármegyéknek sem részletekben adták meg az állami hozzájárulást. Különösen érethetővé teszi ezt az elkeseredést még az a körülmény is, hogy éppen most emelik az orsz. betegápolás, pótlás, a jövő évben lép életbe az új adótörvény, éppen most nehezedik egész közigazdasági életünkre ez a súlyos pénzügyi feszültség és mindezek dacára még el lehetnek képzelve városaink, hogy az állisztek, szolgák és rendőrök illetményeinek a rendezése, az új adótörvények okozta létszám-szaporítás és a nyugdíjszabályzatok emberségesebb átdolgozása folytán még újabb terhek zúdulnak rájuk.

Ennek az államsegélynek az elégtelensége a méregfoga a törvénynek. Anélkül tehát, hogy annak egyéb hiányaira és vitás részeire rámutatnánk, arra kérjük a kormányt, hogy mentse meg az 1912. LVIII. t.c.-nek a repulcióját, ne keserítse el még jobban a városokat a gondoskodók novelláris uton arról, amire különben idejében és elégszer figyelmeztettük, hogy a második négy millióhoz gyorsabb tempóban juthassanak a városok és pedig akként, hogy a jövő évben 5 millió helyett 6 millió, az 1914. évben pedig 8 millió korona osztassék fel az eddig ikombinált kulcsok alkalmazásával köztük mindaddig, míg a rendőrség államosításával, a rendőrséggel járó terhek viselésétől nem mentesítik a városokat.

A keresk. és iparkamara a következő feltevést intézte a kereskedelmiügyi miniszterhez:

Nagyméltóságú kereskedelmiügyi m. k. miniszter ur!

Kerületünkben járva, megdöbbentő tapasztalatok tömegét hordjuk össze, a vétség szomorú dokumentumait. Megáll a gyárak gépezetkötése, hiába vár vevőt üzletében a kereskedő és megrendelőt a kézműves, hiába kutat kenyérkeresetet a munkás; közben a drágulás egyre növekvő; közigazdasági östeoriákat megcsútolóan a drágává lett pénznek paradoxul csökken vevőereje.

Ez egyetlen elkeseredésben, amelyben a hitelgazdaság szövevényes kapcsolatában inogva áll a nagyobb erejű gyors és kereskedő is, különösen megdöbbentő helyzetben találjuk kézműves kisiparosságunkat.

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy a kamara, melynek kerületében 40,900 műves iparos kétségbeesetten küzd a létét, e szomorú napokban felhívassa figyelmét e nemzeti érdekeinkből oly becses társadalmi osztályra, mely ha valaha, most különösen rá van utalva, hogy az állam energikus iparfejlesztő politikája gyors és erős kézzel legyen segítője.

A magyar állam iparfejlesztő tevékenysége évek során át tartó bizonytalan kísérletezés öntudatosan, nagy áldozatokkal törekedett úgy gyáriparunk, mint kisiparunk megerősítésére, továbbhaladására elősegítésére. Kétségtelen, hogy e nagy állami akciónak is, mint minden társadalmi törekvésnek, voltak fogyatékségei. De nagy hatása volt mindazonáltal. A kamara hív és buzgó közreműködéssel szolgálta az állam e nagy munkáját; jól láthatuk és megfigyelhetők tehát annak eredményeit. Sok mag hullott

terméketlen földre, de azok, amelyek megfogantak, az egész áldozatot indokoló eredmények termői lettek.

Azért a kamara aggodalommal látja, mikor az állam iparfejlesztésnek kiváltképpen kisipari részét a reformálás, célszerűbb rendszerbe átterelés indokából az állam ideiglenesen holtpontra állította. Bizakodva abban, hogy fokozottabb sikerű rendszert megállapításával ez akció a segélyre oly igen rautalt kisiparosságoknak még nagyobb elősegítésére lehet, a kamara a legteljesebb készséggel sietett e gyökeres reformhoz minden fölé telhető készséggel és képességgel járulni. Ebben valamennyi kamara nemes versenyre kelt.

A kisiparfejlesztés új rendje tekintetében a kamarák és rokonszültek által nagy buzgalommal egybehordott adatok, tapasztalatok és chajok mérlegelése alapján új rendszer programja készült el a Nagyméltóságod elődjé; e széles arányú munkának ugyszólván tárgyilagosságtól szótoltta el a halál.

Később összevontabb formában az összes illetékes tényezők közmegegyezésével abban sűrűsödött le a javaslatok anyaga, hogy Nagyméltóságod miniszteriumának teljegytele alatt kézműiparfejlesztő szerv létesül, mely az egyenlő elbírás elve alapján rendelkezésére áll a rászoruló kisiparnak.

Ez az intézkedés is alkalmas volna arra, hogy bizonyos megnyugvást keltsen künn az országban s azt a hitet és reményt, hogy a jóindulatu gondoskodásban ez az osztály is sorra kerül. Azonban ezek a tervek is aggasztó hallgatagságba merültek.

Szomorú körülmények okozták, hogy ez a közigazdasági és nemzeti politikánk érdekében is oly fontos feladat az aktuális teendők közül mindinkább félre sodortatott. És hosszú ideje már azon szomorú helyzetben vagyunk, hogy az állam meglanyhult iparfejlesztése csontka, a kisiparfejlesztés régi módszerei alkalmazását lehetőleg kerülvén és új módszerek végleges meghatározása mindeztől elmaradván, — kisiparunk fejlesztése ma is holtponton áll, a kisiparfejlesztési akció cselekvényei csak szórványosan jelentkeznek.

Menekülés a halálba.

— Az «Uj Debreczen» tércája. —

Anica szép volt. Az arca, a teste fehérén tündöklött, mintha márványból lett volna, a haja sötét volt és ott lebegett a homlokán, a szemében, a mosolygásában a Madonna-képek átszellemült mélasága.

Az anyját nem ismerte, cselédek nevelték, később zárdába került és hogy betöltötte a tizenhatodik élet, hazament az apjához... Ekkor történt, hogy nagy anyagi veszteségek érték őket... tönkrementek márai holnapra, az apját szélfűvés érte... eszelős lett, amolyan csöndes bolond... nem bántott senkit, éppen csak hogy munkaképtelenné vált.

Élt Pesten, valahol a Józsefvárosban egy csuf, rozoga ház negyedik emeletén két csöppnyi kis szobában egy kegydíjből tengődő vénkisasszony rokonuk — süketnéma volt — felhurcolkodtak hozzá és itt vegetáltak...

Anica úgy jött-kelt a szegényes lakásban, a szünete, rozszant butorok közt, mint egy elátkozott királykisasszony... Meghuzódott egy kis sarokban, onnan nézett — leirhatatlanul kétségbeesett tekintettel — szét.

Az apja lefogya, megöregedve, gondolat nélkül bámult maga elé... olykor babszemeket kotorászott elő leongyolódott kabátja zsebéből, — azt számolgatta:

— Egy, kettő, három... husz, száz, millió... Jaj de sok pénzem van!

Ilyenkor behunyta a szemét, vagy odaélt az ablakhoz és lenézett a szűk, piszkos kis udvarra...

A nénye — a vénkisasszony — színszerű arccal hallgatagon jött-kelt körülötte. Leginkább a konyhában foglalatoskodott, takarított vagy főzött... behallatszott a csoszogása, a hogy ide-oda járt-kelt az edényekkel... a konyhaajtó nyitogatásán betódult az ételgőz... előtte a viaszkosvászonnal letakart asztalon egy töröttfülű bögrében — kávénak csúfolt — szürkés folyadék párolgott... és Anicát elfogta a keserűség... elszorult a lélegzése... s a szívében szinte fizikai fájdalomokat érzett... fölállott...

Odament a papírosvirággal díszített zöld üvegű tükör elé, a fejére tette ócska, két év előtti kalapját, — elment hazulról...

Nem volt kihez menne... idegen volt itt, céltalanul bolyongott az utcákon, csak azért, hogy az otthonától távol lehessen...

Végigsétált a körutakon... a járókelők, a férfiak megálltak utána... egyszer észrevette, hogy valaki nyomon követi... nem nézett hátra, nem törődött vele!... Hazament és otthon rendezte magát az ágyára és sirt...

Egyszer, mikor megint a sétáját végezte, találkozott egy zardabeli barátjával... egy kedves kis leánygal, aki imádkozta őt és felcsalta a lakásukba...

A köruton laktak, elegáns szép lakásban... a selyempapétás falakon gyönyörű festmények díszlettek, hatalmas taragott szekrényekben százkra menő könyv volt elraktározva... a szoba egyik sarkában televirágu azále-bokor virult...

Anica lelke ujjongott... öntudatlanul odalépett a nyitott zongorához... az ujjai végigsziklottak a billentyűn... Játsszani kezdett... kis

keze nyomán elementáris erővel zúdultak fel az érzései... Valami lázongó szenvedélytől izzó szomorú dalt játszott, mely úgy hatott, mint egy kínban vergődő lélek féktelenül vad zokogása...

Az a jónyiásban egy férfi szép sugaralakja jelent meg; az Anica Szórány-dala csalta ki...

A nővékéje bemutatta Anicának; — Dénes, a bityám...

Kezetfogtak s hogy elhangzott egy sereg sablonos kérdés, egy sereg frázissal teli bók, — úgy váltak el, mintha már évek óta jóbarátok volnának...

Anica azonban nem ment többé hozzájuk... Félt... sejtett valamit... a lelke nyugalmát féltette, a szívet... s talán a bicsületét!...

Közben egyre nagyobb lett a nyomorúságuk... nem bírta már... épen kapóra jött neki, hogy hívta egy ismerősük — egy házban laktak — menne el a kávéházba pénztárosnőnek... Hát elment...

Ott ült esténként a kasszánál, mellette az ajtót nyitogatták, egyre mindig újabb és újabb vendégek jöttek... valóságos bucsujárás volt körülötte és ő tiltogatta féradhatatlanul a sok gyűszűnyi pohárkákba a likört, a konyakot...

A szivarfüstös levegő fojtogatta... otromba bókokat sugtak a tüdőbe bambán vigyorgó, borgözös, részeg emberek... és a fejében egyre csak ez a néhány kis szó zakatolt:

— Nem bírom tovább! Nem bírom...

A lábai mintha ólomból lettek volna, a feje majd széthasadt... alig élt, mire éjfél felé hazatérte...

Nagyméltóságú Urunk, a kamara mindenkor teljes bizalommal figyelté Nagyméltóságod energikus, bölcs és céltudatos törekvéseit. Bizalommal kérjük és 40.000 kézművesiparosunk és sok ezer munkásunknak jalkijátása kíséri szomorú kórusal szavunk, erős kézzel indítsa el újból a holt ponton akadt oly fontos akciót, nevét örökké hálás emlékezetben és tiszteletben fogja őrizni a magyar iparosság!

Ugy véljük, ildomtalan volna e nagy elhatározás kérése alkalmával a részletekre vonatkozó megfigyeléseknek elősorolása; bizton hisszük, hogy Nagyméltóságod ugyanis alkalmas fog e kérdésnél is nyújtani iparunk törvényreli rendelt képviselőinek, a kamaráknak, hogy segítségére lehessünk pusztuló kisiparunk életmentésénél.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara nevében:

Szent-Királyi Tivadar sk.
elnök.

Szavay Gyula sk.
titkár.

Képek a háboruból

Egy bécsi lap haditudósítója, aki most tért vissza a háboru színhelyéről, érdekes epizódokat ír meg lapjában a nagy embermészárlásról. Ebből a véres beszámolóból közöljük a következő megkapó részleteket:

A hadizsákmány.

Egy szófiai katonakórház sebesültjei között van egyá tított bokájú bolgár katona, aki előtt egy vánkoson négy tönk érdemrend fekszik. A sebesült időnkint örömteli szemekkel nézi az érdemeleket és azután megint elmereng. E négy érdemrend történetét a kórház minden látogatójának elmesélik s a katona ezáltal valóságos vonzóereje a kórház látogatói-

Rohanva futott hazéig és szinte megdermedta félelemtől, ha valaki megszólította... Otthon a nyomorúság várt... az apja már halódott és a nagynénje artikulatlan, állati hangon igyekezett megértetni vele, hogy nincs kenyér... nincs tűzelő...

A lelkében megroppant valami, mint mikor a végletekig feszített hur megpattan...

Eszébe jutott Dénes... Levelet írt neki: «... Nem bírom tovább! Könyörögve kérem, ha Istent ismer, szabadítson meg.»

A két krajcáros kocsigyertya imbolygó lángjába bámult... a tollat még a kezében tartotta, még egyszer átvakarta, amit írt... egy pillanatra sem gondolkodott... aztán meggyújtotta a gyertyánál, elégette... a zsebkendőjével leseperte a hamuját... és kiment... Éjszakai sötétség volt még, pedig már reggel felé járt az idő... lent a vicéné ablakában világosság látszott...

Csillagtalan volt az ég... szitált az eső... vékony kis ruhája egészen átmedvedett... a lábai remegtek és a kezei hidegek voltak, mint egy halotté...

Belekapaszkodott a folyosó korlátjába... még egyszer tompán feizokogott... a következő pillanatban kábultan hullt a kövezetre és agyonzuzva, véres tagokkal terült el rajta...

Lent becsapódott egy ajtó és valaki — a vicéné talán — elsikoltotta magát:

— Jézus Mária! — a bolond ember lánya, az Anica kisasszony leugrott az emeletről! Az eső csöndesen szitált és lassan, lassan világosodni kezdett...

Flatt Zsóka.

nak. Bunar-Hissar közelében történt, hogy a katona elbarangolt csapatától és a tönkök az erdőben elfogták, kezeit hátrakötötték és a foglyot elvezették. A katonák nemsokára megpihentek. Egyesek élelmiszer után néztek, mások tüzelőfát kerestek. Tisztjuk pedig egy szénából készült fekhelyre heveredett le és csakhamar elaludt. A foglyukat egy szekér hátsó kerekéhez kötötték, úgy, hogy a földre feküdhettek.

Kis idő múlva a bolgár katonán a szabadulás vágya vett erőt. Lábvedőjében volt kenyérféke és ha lábát megkötözött kezeihez fel tudja emelni, akkor kihuzhatja kését és átvághatja a kötelet. Eleinte nehezen ment a dolog, mert a katona kezei a kötelektől elzsibbadtak és érzéketlenekké váltak. De kis megpróbáltatás árán elvágta a köteleket és újból szabadlátra került. Már szólni akart, mielőtt még a tönk katonák visszatértek volna. Ekkor azonban az alvó tiszt kezében revolvért vett észre. Vigyázva vette ki a fegyvert a tiszt kezéből és az alvó ember halántékához illesztve, elsütötte. Tán gyávaság egy alvó embert megölni, de hiszen a tönkök különleges ellenségeket vittek véghez és ha ezeket mind meg akarják az ember boszuini...

A gyors elhatározásu ember a tiszt négy rendjét is letépte még és azután eltűnt az erdőben. A bolgár tabor felé vette útját és este megérkezett övéhez. Futása közben gyakran utána löttek, mert martalócnak tartották. Egy göyög el is találta és átlőtt bokával rogyott össze a menekülő. A tábort kórházban, mikor visszanyerte eszméletét, első dolga az volt, hogy a ruhájába dugott zsebkendőbe göngyölt érdemrendeket elővegye. Mikor Eleonora királyné a kórházat meglátogatta, a katona a négy érdemrendet egy vánkosra szépen kirakatta és azóta féltve őrizi nehezen szerzett hadi zsákmányát...

A tébolyodottak.

Egy másik szófiai kórháznak egyik lelmében husz ágy van. Szomorú társaság fekszik itt. Külső sérülésük egyiküknek sincs, de mindannyian eszüket veszítették. Mind a huszan egy szakaszban szolgáltak és csata közben egy gránát esett közéjük és felrobbant. Különös módon a katonák közül egy sem sebesült meg, de az erős légnymás több méter távolságra vetette őket. Idegrézködást kaptak és eszüket teljesen elveszítették. Néhányuknál van még remény a javulásra, de a legtöbbnek állapota reménytelen. Ezek apatikusan bámulnak a levegőbe és időnként minden ok nélkül röhögni kezdenek. Ijesztő társaság ez. A látogatók itt nem sokáig szoktak időzni, mert a betegek láttára borzadály fogja el őket.

A hiénák.

A tönkök foglyok szállítását az utca népe már régen megszokta és ez már nem izgatja a járókelőket. Annál nagyobb feltűnést keltett, hogy a minap egy ilyen kiéhezett, lefogyolódott csapatot dühösen ordító, kiabáló tömeg követte és egyesek szitkokkal halmozták el a foglyokat. Csakhamar kitudt, hogy az egyik fogoly zsebében sok, papírba göngyölt nőfület találtak, amelyekben még a fülbevalók is benne voltak. Egy másik tönknél egy csomó lenyiszált fület és orrot találtak. Más országban az ilyen meglínchelik, de Bulgáriában a nép is diszciplínált és nem engedi magát dühétől elragadtatni. A foglyokat gyorsan elvezették és biztonsága bhelyezték.

Színház.

1912. december 5-én, csütörtökön, A) bérletben:

PÁRISI ÉLET.

Operette 5 felvonásban.

Személyek:

Gondremérk báty, gazdag birtokos — Székegy.
Condremárk Christina, neje — Csanády Irma.
Párisi uracsok:
Gardeteu Raul — Bérzy Ernő.
Bobinet — Máthé Gyula.
Gontran — Perényi Kálmán.
Metelle — Torda Erzsé.
Frick, cipész — Kassay Károly.
Prosper — L. Farkas Pál.
Pompa d. Matadores, brazilai — Solti Ernő.
Madame Guimper Karadek — H. Serfői Etel.
Madame Folle Werdun — Vámos Gizella.
Gabriella, keztű varrónő — Borbély Lili.
József, bérszolga a Grand-Hotelben — Kiss I.
Urbain, szolga — Szabó Gyula.
Pauline, szobaleány — Aranyossy Anna.

Heti műsor:

Pénteken: **Miniszterelnök, komédia.** Utolsó felvonás B) bérlet.

Szombaton: **Miniszterelnök, komédia.** C) bérlet.

Vasárnap délután: **Tengerész Kató, operetta.** Műsorok helyi árakkal. Bérletszámot.

Vasárnap este: **Miniszterelnök, komédia.**

SZÍNHÁZI HIREK.

«A miniszterelnök.» Nagy Endre nagysikerű komédiájának holnap, pénteken lesz a bemutatója. Közözhajra közöljük rövid kivonatban a darab meséjét: Benke Dániel kishivatalnok szerényen él a feleségével egy kis, kétszobás lakásban. A férj épp egy családi perpatvar után elmenekül hazulról, amikor egyszerre egy nagyon elegáns idegen ur topan be a lakásba. Az előkelő idegen, aki csak az asszonyt találja otthon, azt hiszi, hogy egy találkahelyen jár és mikor megtudja, hova topan be az izgalomtól könnyebbajta gutaütés éri. Jön a rendőrség, jönnek a mentők, hazajön a férj is, aki megtudja, hogy az előkelő ur, aki a lakásában rosszul lett: ő excellenciája, a miniszterelnök. Az eset híre villámgyorsan elterjed a lapokban. A «tévedésben» nem hisz senki, ellenben mindenki azt hiszi, hogy Benke felesége csakugyan a miniszterelnök kedvese. Benke szegényében nem is mer már bemenni a hivatalába. Egyszerre aztán megérkezik hozzá a hivatali főnöke, aki legnagyobb csodálkozására lekötölezően szives hozzá és a protekcióját kéri — a miniszterelnökhöz. Egymásután jönnek Benkéhez a protekciót kérő emberek és a kis postahivatalnokból néhány óra alatt nagy protektor és ismert kijáró lesz. Az egykori kishivatalnokból gazdag ember lett, akihez csak úgy dül a protekciót kérő emberek pénze. Benke alaposan kihasználja a helyzetet és most épp egy előkelő szanatóriumot gründol a héziurával, akitnek a lányát egyik barátjához akarja férjhezadni. Ekkor aztán lesújt a nagy csapás Benkére: a miniszterelnököt ismét megüti a guta, de most már csakugyan a találkahelyen.

Az Uj Debreczen szerkesztősége Darabos-u. 7.

Telefon 4-12.

Öngyilkos

hentessegéd.

Éjjeli tivornya után a halálba.

A halál szomorú önkénteseinek a légiója ma reggel ismét szaporodott eggyel. Egy szerencsétlen, önmagával meghasonlott hentessegéd — miután az egész éjszakát átmulatta — magára lőtt egy nyilvános házban és meghalt.

Az eset részletei a következők:

A Bercsényi-utca 61. szám alatt levő, valami Cserépné nevezetű asszony tulajdonát képező nyilvános házban ma reggel úgy 7 órajában egy revolverlövés riasztotta meg a házbelieket. Egy ott mulató natalembert lőtte meg magát és mire a közelben posztoló Virág Károly 62. számú gyalogos rendőrt hívták, már meg is halt.

A rendőr telefon-jelentése.

Virág Sándor 62. számú rendőr azonnal értesítette az esetről telefonon a rendőrségi központot, honnan azonnal a helyszínére sietett Harsányi Imre dr. ügyeletes rendőrfogalmazó három rendőrrel és a házbeli orvosral.

Bementek a házba, ahol az udvari második helyiségben a földön fekvő egy férfi hulláját találták a szoba közepén. A melléből patkzott a vér. Teljesen felöltözve volt és ruhája a helybeli huszárgő iparosokéra emlékeztetett. A nulla 169 cm. magas, erősen fejlett ember volt, az arca sápadt. A háta baloldalán kezdődő hullafoltok látszottak. Az ötödik borda alatt egy 7 mm-teres pisztolyból származó lövés perzselése látszott. A kezében forgópisztolyt szorongatott.

Felismerte az öngyilkost.

Mialatt a rendőrség a helyszíni szemlét tartotta, odaérkezett Juhász Sándor hentesmester, aki felismerte az öngyilkost és azt mondta, hogy az Major János, debreczeni születésű, 20 éves, nőtlen hentessegéd, ki nála, mint székálló segéd volt alkalmazásban.

Az öngyilkos hentessegédet azután beszállították a kórház halottas kamrájába, zsebeiben találtak:

19 korona 44 fillér készpénz,
1 darab jegyzőkönyvecske,
egy acélkarikán három kulcsot,
egy revolvert öt élesbíl-
tással és egy kilőtt hüvelylyel.

Mit csinált halála előtt Major János?

Az egyik leány, Czanner Erzsébet — ki nek a szobájában történt az öngyilkosság — elmondta, hogy reggel 5 órakor ment Major János a házba és az ő szobájába ment. Ittas volt és amint saját maga beszélte, az éjjel háromszor rugott be és józanodott ki. Egy revolver volt nála, melyet trétaból a tulajdonosnőre és többekre ráfogott. Ő rá is ráfogta és megkérdezte tőle:

— Nem fél-e?

Elmondta továbbá Czanner Erzsébet, hogy az öngyilkos — miután felöltözött — egy ládán ült. Egyszerre elővett egy pár darab vízhatlan papírost, amilyent a hentesek szoktak

használni és hosszabban írt. Aztán elővette a revolverét és mielőtt megakadályozhatták volna, egyszer magára lőtt és nemsokára meghalt.

Az öngyilkos búcsúlevelei.

Az öngyilkos Major János több búcsúlevelét írt vízhatlan papírosra. Így a szüleinek, a rendőrségnek és a gazdájának, Juhász Sándornak.

Szüleikhez a következő levelet írta küszölt betűkkel:

Kedves szüleim!

Bocsánatot kérek tetemért, de enek így kellett történi ara kérem kedves szüleimet hogy anyám mellé tesenek tenni és a kívánságom, hogy ha lássam meg ugysis régen akartam már. sok elmondani valóm van neki hogy mért szüit engem a világra?

Egyéb mondani vaíom nincs.

Tesenek meg Bocsátani amit vétettem

szerető fioknak

Jánosnak

A rendőrséghez pedig ezeket a sorokat írtézte:

Tisztelt Rendőrség!

tesenek tudatni a szüleimet, hogy fiok János öngyilkos lett és kérem a hulámat a szüleimhez kérem szállítani csapókert mikés kelemen-utca 19 szám és kérem a nálam levő talált iratokat jól megőrizni, mert arra sok szükség lesz és a bolt kulcsát szüleimnek átadni.

Eddig a levelek... Hogy miért követte el az öngyilkosságot Major János, azt nem tudja senki sem.

Végül megjegyezzük, hogy dacára annak, hogy az öngyilkost már halva találták, a rendőri sajtóiroda mégis azt jelenti, hogy «az öngyilkost beszállították a kórházba, hol a rendőrség kihallgatta.»

Hát kérdem szeretettel, olyan ezermester a rendőrség, hogy egy halottat is ki tud hallgatni... No, ezt már szeretném látni!...

Nem volt áldás a tót legény udvarlásán.

Maupassant egy érdekes novelláját sokkal érdekesebben valósította meg az élet. Az igazi történetben, ep úgy, mint a francia író novellájában, egy házaspárról van szó, amely nagyon epekedett törvényes utód, a gyermek iránt. Mivel a házaspárnak nem állott módjában megszerezni az óhajtvá óhajtott kincset, hát a novellában is, meg az életben is közös egyetértéssel fölfogadtak egy idegen fiatalembert, bizva abban, hogy ez majd módját ejti valahogyan a golya várva-vért létogatásának. — Csakhogy míg a Maupassant-féle novellában amaz idegen fiatalembert valóra váltotta a reményt, az életnek eme novellájában az idegen fiatalembert szíveségből vállalt szereplése csütörtököt mondott.

Zsilák János tót legényt állítása szerint Kecskeméti Lajos és felesége meghívták szobaunak, még pedig ugynevezett teljes ellátásra. A férj belecselezésével az asszony szívesen vette Zsilák udvarlását, mert gyermektelen nő létére, a tót legény udvarlásától a férjével együtt áldást remélt. Lehet ugyanis, hogy a Kecskeméti-házaspár véleménye szerint cigány-

tól szerzett pénz szerencse, tót legény udvarlása áldás.

Zsilák tehát udvarolt, huzamosan udvarolt. Először csak az ingyen kvártély kedvéért, de utóbb már bizonyos lendülettel és egyszerűséggel. Amde minél jobban telt az idő, annál udvariatlanabb lett vele szemben a házaspár. A tót legény széptevésén ugyanis nem volt áldás. Legalább az áldás nem mutatkozott. Végre Kecskemétiék őt egyszerűen elcsapták. A legény, aki a jó módot már megszokta és állítása szerint az asszonyt megszerelte, erre megleste a menyecskét és hoszuból megverte.

Eddig az igaz história.

A háború felé.

Megkötötték a fegyverszünetet. Élesedik a görög-bolgár konfliktus.

Szerbiával való konfliktusunkban újból komor felhők tornyosulnak felénk, a háború réme ismét fenyegetően todul föl. Szerbiában a háborus párt eszeveszett ugatást visz végbe, ha ugyan erre a mémorban uszó országban még szükség van. «Folyjon a svabok vére is» — hangzik a monarchia ellen lenn Belgrád utcáin és a behatásos politika szava, amelyet Pasics és társa diktál, mind halványabb lesz. Oroszország viselkedése is olyan semmitmondó, hogy a helyzetet nagyon sötét színekkel festi alá. Lenn, ez a nap szenzációja, a harctéren a szövetséges államok megkötötték a fegyverszünetet a portával, amely előszobája a békekötésnek. Nem jelenti ez azt, hogy evvel a béke is biztosítva van. A török részen a birodalom helyzetét ma olyan kedvezően fogják föl és a szövetségesek erejét oly kétségtejtően sívónak látják, hogy a béketárgyalások elé nagy követelésekkel lép. Különbben is a Balkánon teljesen zavaros a helyzet, a görög-bolgár konfliktus mind kinosabb helyzetet teremt.

Behívtak minden szerb katonát.

Belgrádból jelentik: Ellenőrizhetetlen hírek keringenek a városban és mivel tegnap a hadügyminisztérium minden leggyverbíró férfit behívtat, a legkalandosabb hírek is hitelre találnak. Azt mondják itt, hogy a háború kikerülhetetlen Ausztria-Magyarország ellen és Hötzendorfi Conrad, hadseregfelügyelő bukaresti tanácskozásain határozatba ment, hogy ha a fegyveres megoldás mellőzhetetlen, akkor Románia fogja a támadást kezdeni, éppen úgy, mint a balkáni háborúban Montenegró.

A Prohászka-ügy.

Bécsből jelentik: Az orosz biztatás mellett érthető, hogy Szerbia is makacsul kitart eddigi álláspontja mellett. A kikötő kérdésében csak a fegyverszünet aláírása után kezdődnek meg a tárgyalások. Prohászka konzul ügyében úgy értesülünk, hogy Pasics miniszterelnök és Ugron István belgrádi követünk között már volt érintkezés a kérdésben, az elintézésről azonban még jó messze vagyunk.

A nagyköveti konferencia.

Bécsből jelentik: A nagyköveti reünionról szóló angol javaslatot ma kapta meg a külügyi hivatal, amely behatóan meg fogja vizsgálni tartalmát és ha nem talál benne olyasmít, ami Ausztria és Magyarország érdekét sérthetné, valószínűen hozzá is fog járulni a londoni kabinet javaslatához. A tárgyalás helye még nincs megállapítva, de valószínű, hogy a hatalmak választása Londonra fog esni.

Az orosz fegyverkezés.

Csernovitzból jelentik: a 67-ik orosz gyalogezred nyolc nap óta szakadatlanul dolgozik egy öt kilométer hosszú és öt méter széles utépítésén, amely Kulentzából a bukovinai határ mellett fekvő Toporoutz községig vezet. A bukovinai határ mentén szakadatlanul koncentrálnak az orosz katonaságot.

Megköztíték a fegyverszünetet.

Konstantinápolyból jelentik: A fegyverszünet Törökország és Bulgária, Szerbia, Montenegro között ma létrejött és aláíratott.

HIREK.

Hajdúvármegye közgyűlése. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága Debreczenben, december hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Debreczen sz. kir. város székháza nagytermében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatán összesen 117 pont szerepel.

Kinevezés. A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke dr. Tóth Lajos öcsödi lakost, végzett jog hallgatót a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas gyakornokká nevezte ki.

Szöknek a tartalékosok. A belügyminiszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, amelyben tudatja, hogy mostanában különösen a katonakötelesek közül sokan igyekeznek megszökni az esetleges behívás elől és ezért idejkorán a lengyel határ felé menekülnek. A vármegye ezért most alaposan megszorítja a Galicián át való kivándorlást, nehogy a hadkötelesek kivonhassák magukat a katonai kötelezettség alól.

Hetvezezer koronás betörés. Kolozsvárról jelentik: Biró Jánosné bankigazgató özvegyének Bocskai-tér 9. szám alatti lakásán ismeretlen tettesek betörték és mintegy hetvezezer koronát kitevő értékpapírt, takarékbetét könyveket és készpénzt loptak el a zárt szekrényből. A nagyarányú titokzatos betörés feltűnőségét fokozza az a körülmény, hogy Biró Jánosné lakására az idén már másodszor törték be. A rendőrség széles körben nyomozza a betörőket.

Rablótámadások Hajduböszörményben. A mint értesülünk, Hajduböszörményben rendszeres rablótámadások történnek nap-nap után. Hol ezt a gazdát támadják meg, hol azt. Leleperik, letépi a ruháját, elrabolják a pénzüket — ha van! — aztán pedig illa berek, nad a kert — emenekülnek. Így járt például Szabó Imre, Barta Gábor és még többen. A tetteseket azonban sohasem tudták meg kézrekeríteni. Ilyen fényes a közbiztonság Hajduböszörményben.

Talált tárgyak. Találtatott egy imakönyv, gyermek alsóruha, cipő és keztű, 1 zsák cementtel, egy pénztárca, 2 drb. női kézi táská, több darab kulcs, 1 drb. csákány, 1 drb. csákány, 1 drb. gyermekkabát, egy tejszádóg és tedő és egy karék; igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi ikapitányságnál, Szt. Anna-utca 9. sz. alatt.

Mohamedán istentisztelet a debreczeni kollégiumban. A török hódoltság idején Debreczen városában futottak össze nemcsak a kereskedelmi életnek, hanem a valláspolitikai nemzetközi érintkezésnek a szála is. A város szennátorai ép úgy beszéltek törökül és arabul, mintl atinul s ott járkált a református kollégium mohos falai közt Jókai «Mégis mozog a föld» című regényének a keleti nyelveket mind ismerő tudós professzora, Jérai Ezsaiás. A kollégiumban eleitől kezdve tanították és tanulták a keleti nyelveket, de nincs sehol megírva, még a török hódoltság idejében sem, hogy valaha mohamedán istentisztelet tartottak volna a kollégiumban. Most ime, a török világ haldoklásakor megtörtént ez is Debreczenben. A kollégiumban tanuló mohamedán vallású ifjak a «beiram» ünnepek alkalmával istentiszteleti helyet kértek. A keletiek általánosan gyűtmaradva, fennhangon, bőjtölve és mosakodási szertartásokkal imádkozták át az ünnepnapokat. E célra magánlakásukat természetesen alkalmatlannak találták, megfelelő helyet kértek tehát dr. Lencz Géza akadémiai rektor-professzortól, az agazatos hittan, a református dogmatika tudós tanártól, a «formális és materiale principium» elszánt védelmezőjétől. A nagytiszteletű rektor-professzor urat ki tudja mi hatotta meg, amikor szó nélkül a kollégiumi könyvtár melletti kis szobájába és a 48-49-ik emlékeztől megszentelt főiskolai oratóriumba vezette őket. Itt kellett volna szövegét teríteni a mi mohamedánjainknak s Mekka felé fordulva imádkozni. Mélyen megilletődve nézték körül a szép, tágas imatermet, a félkör alakú, mecsetre emlékeztető ablakokat, a fehér falakat, a délszaki növényekkel díszített karzatokat s az egyszerű szöszéket. Most értették meg az igazi vallásos türelmet, de céljaiknak jobban megtelett a kisebbik helyiség, ott ajtatoskodtak tehát négy napig és imádkoztak magukért és elérvult, vérző hazájukért: az üdv 1331-ik esztendejében a debreczeni vén kollégiumban.

Karácsonyják. Gyönyörű zöld fenyőket láttam. Az utcán egy vagonban voltak fehalmozva. A késő őszi napsütésben, a közelesekedő tél első perceiben ott állottak az életre, az örök tavaszra emlékeztetve az élet haldoklásának utolsó, csöndes napjait. S eszembe jutott a karácsony. A szeretet ünnepe. Az áldott béke. Eszembe jutott most, amikor kísért a veszedelem. Amikor a béke lehetőségét elakarja borítani a kiömlő piros vér. Vajjon mivel köszönt be a karácsony? Tudunk-e majd igazán békétű rnepelni?

Agyonverték az apjukat. Bola Gábor 54 éves jómódu tapokai földműves állandóan kocsmázott, részegeskedett. Néha az is előfordult, hogy családjához napokig nem ment haza. Ha pedig otthon tartózkodott, feleségét ütötte, verte, két legényfiával is állandóan veselkedett. Ha pénzt kértek apjuktól, akkor rendszerint rájuk támadt.

Haszontalan költyök! Ha nincs pénzetek kenyérrre, menjetek kölcsölni, vagy lopjatok, de én egy fillért sem adok.

Az apjuk szivtelenségén a felindult legények tegnap délután apjukra rohantak, anyjuk segítségével megragadták, kapával s tejszéval addig ütötték, amíg az holtan terült el a ház padlóján. Bolla holttestét felboncolták és megállapították, hogy a különben gyenge testalkatú ember, halálát koponyacsontrepedés okozta, mely, tekintettel Bolla gyenge csontrendszerére, gyengébb ütéstől is származhatott. A gyilkossággal vádolt családtagokat a tapokai csendőrség azonnai kihallgatása erős fedezettel Zalaegerszegre szállította. A vizsgálatnak mindenestre nehéz dolga lesz kideríteni, hogy a három közül melyik volt a halálos csapás szerzője, mert mindháman egytornén tagadnak.

Okvetlen hallgassa meg! A Nemzeti évkönyvben, a vasuti állomással szemben külföldön siető aratók Matyók Péter, Lamburca zenekara hat magyar énekes és tánczosnó közreműködése mellett ma és minden este hangversenyeznek. Belépti díj nincs.

Legújabb.**Saját tudósítónktól.****Edl és Prohászka Prizredben**

Belgrádból jelentik: Edl és Prohászka konzulok ma délután két órakor Rakics szerb miniszteri titkár kíséretében Úszkúbból Prizrendbe utaztak.

A román trónörökös bécsi útja.

Bukarestből jelentik: Ferdinánd herceg trónörökös megrövidíti berlini tartózkodását és Bécsbe utazik, a holl a király kihallgatáson fogja fogadni.

Hir Hartwig lemondásáról.

Pétevárról jelentik; Hitesztelik, hogy Hartwig belgrádi orosz követ lemondott.

Albánia.

Konstantinápolyból jelentik: A Jenue Turque szerint az id igeles albán kormány Valonában a connaughti herczegnek ajánlotta fel Albánia fejedelmi trónját. A legbefolyásosabb vezérek a svéd király fivérét vagy egy német lippei herceget szemeltek ki. A fejedelemnek mindenestre európai herczegnek kell lennie, a vallása mellékes.

A béketárgyalások.

Szófiából jelentik: A béketárgyalás Londonban lesz. A görögök és törökök azt kívánták, hogy Konstantinápolyban tárgyaljanak a békéről, de a bolgárok kívánságára azután Londonban egyeztek meg, miután Bulgária lemondott arról a követeléséről, hogy a tárgyalás Szófiában legyen. A béketárgyaláson Bolgárország semmi szín alatt sem fog lemondani Deagacsról és Drinápolyról, az utóbbiról annál kevésbé, mert néhány nap mulva ugyanis meg kell inogt adnia. Ferdinánd király Csataldzsába ment, hogy a fegyverszüneti tárgyalást közelből szemlelje és Todorov pénzügyminiszterrel ma visszautazott Bulgáriába.

Forman nátha ellen**Hatása megjelölő! Szelencze ára 40 fillér**

A Forman példátlan sikere szokás szerint utánzatokat szül, kérjünk határozottan **Formant**

CSARNOK

A fiu.

Regény.

(13)

— Csak ne füstölgjön — jegyzé meg a tábornokhoz fordulva — rég nem fűtöt tűzhelyeknek megvan az a rossz szokásuk, hogy füstölnek.

Az egész társaság rendkívüli öröme a tábornok tűzhelye nem osztozott ebben a rossz szokásban.

— Így ni, tűzünk már most lenne; most csak vizet kell oda állítanunk. Miska, öntsön vizet a katlanba.

Miska időközben fehér kötényt kötött maga elé és lelkismeretesen végezte a tűzhely körüli teendőket. De nem csupán Mari kisasszony rendeleteit végezte, hanem előszedett néhány jókora fazekat is, ezeket a tűzhelyre állította, jött ment, sürgött forgott, tett, vett és nem kevésbé szitá szó nélküli munkásságával a tanítónő kíváncsiságát, ki elvégre is nem állhatta meg kérdés nélkül.

— Hát maga mit művel itt?

— Minthogy tűzünk már van, egyuttal megfőzöm a mára való menázsit is.

Miska komoly foglalkozása Mari kisasszonyt nem kevésbé mulattatta, habár titkon sajnálkozott a tábornokon, kinek azt kell ennie, a mit inasa főz.

— Adja ide a kötényét, Miska, majd én főzöm meg a menázsit.

Ekkor azonban már a tábornok sem állhatta meg szó nélkül.

— De, kedves kisasszony, ezt már nem engedhetem meg.

— Még akkor sem, — viszonzá Mari

kisasszony pajzánul, — ha ma ebédre az ön vendége akarnék lenni?

— Igazán? Oh, ezer köszönet! Hisz ön valóságos angyal!

— És mint ilyen, nem vagyok a katonai élelmezéshez szokva. Teljesen elismeréssel ugyan Miska szakácsnői talentumának, de úgy hiszem, mégis helyesebb lesz, ha ma kivételesen én veszem kezembe a főzőkanalat.

És kezdte szakácsnői foglalkozását, főzött és közben csevegett, Miska pedig kezéhez adott mindent, a mire szüksége volt. — Arcza kipirult a tüztől, szemei ragyogtak és oly fűrgén, oly ügyesen mozgott a tűzhely körül, hogy a tábornoknak örült a lelke. Ilyen furcsa jelenetnek ritkán volt még konyha a színhelye. A tábornokon még mindég diszgyenruhájára ragyogott, a mi azonban legkevésbé sem akadályozta, hogy nekimelegedve, a Miskának osztott parancsok egy részét maga ne teljesítse.

Ha már Mari kisasszony oly szeretetreméltó, gondola magában, hogy az ő kedvéért annyit fáradozik, akkor neki sem szabad megengednie, hogy csak inasa nyújtson segédkezet. Maga adott tehát vizet, fát, segített mindenütt és mindenben, sőt végül oda állt és szeretetreméltó gazdasszonya parancsára, egy lábosban elkezdett a főzőkanállal keverni valamit. Nem tudta ugyan mit kever, nem is tudta mi célra; de arról meg volt győződve, hogy munkájának valami nagyszerű eredménye lesz; mert hisz Mari kisasszony parancsolta.

— Miska, szólott ez egyszerre, legsürgősebb teendői közepette, most már ideje lesz a fürdőkádát elkészíteni.

E szavak hallatára a tábornok is parancsolólag intett inasának a kezében tartott keverő kanállal, miközben kevésbe mult, hogy a rejtélyes keveréssel diszgyenruháját le nem öntötte.

Miska eltűnt és csakhamar ismét visszatért, a kocsis segítségével ura nagybádoggal fürdőkádját cipelve a konyhába. Mari kisasszony

ijedten sikoltott fel, midőn az óriási alkotmányt meglátta.

— Visza vele, a honnét hoztátok! Csak nem akarjátok a kicsikét a tengerbe fojtani? Erről magam is megfeledkeztem, tábornok ur. El ne felejtse holnap a gyermekkosárral egy kis kádat is hozatni.

Ma már egy kisebb vizessajtárral kell magunkon segíteni.

A tábornok megígérte, hogy nem fogja elfelejteni.

Folytatjuk.

A szerkesztőért felelős Voith György.

UJ DEBRECZEN

Deczember
15-én

uj előfizetési időszak nyílik. Felkérjük hazafias olvasóközönségünket, hogy ez alkalomból terjesztők ismerőseik körében az „Uj Debreczen“-t. Szerezzenek minél több új előfizetőt, hogy annál szélesebb körben terjeszthessük a nemzeti és demokratikus eszméket. Aki az „Uj Debreczen“-re előfizet, 8 napig ingyen kapja a lapot, akipe dig tiz előfizetőt gyűjt, annak ingyen küldjük.

Alapított 1901-ben.

Horovitz Zsigmond

két szedőgép és villamos erőre berendezett

könyv- és műnyomdája

DEBRECZEN, Darabos-u. 7.

Telefon 412.

Telefon 412.

„UJ DEBRECZEN“

politikai napilap kiadóhivatala.

Telefon interurban 412.

Készít a legrovidebb idő alatt és legjutányosabb árban mindenféle nyomtatványt.

NÉVJEGYEK, Eljegyzési, Esketési és Bál meghívók olismert legjutányosabb árban.

Legelőzőbb és legjobb hatású

Hashajtó

NEUSTEIN FÜLÖP
CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDACSAI

(Neustein Erzsébet-pilulái)

Alkalmazja minden tekintetben a hasonló készítmények. Fentti azor mentes minden káros alkatrész föl, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmainál, könnyű szákladet szerezni egy vérszító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér. egy tekercs 8 dobozzal tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bármintve.

Óvás! Utánaottól óvakodjunk Neustein Fülöp hashajtó pilulái "tesék hára! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Sasut Lipót védjegy a Philip Neustein gyógyszerész aláírásával fekete vörös nyomásban olvasható. A keresek törvény által védett esomag jatkon cégünknek rajta kel lennie. Neustein Fülöp gyógyszerháza,

Sz.- Lipóthoz Wien, Plankengasse 6. Kapható Debreczenben: Kubek Sándor Mihailovits J., Muraközy László, Aranyi J. gyógy-szerészeknél.

Ludaser János

női, pipero csipke és rövidára üzlete (Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arefátyo harisnya és párisi ujdonságokban.

Uj! 1912 év szenzációja! Uj!
D. R. G. M. No. 526081.

Uj évi vicoz-kártyák

még eddig nem létezett dolgok, minden kártya egy ujdonság! Felülmulhatatlan humoros és szenzációs, minden legkisebb küldemény is jól szortirozva, minden kártya borítékban.

Mi vagyunk az egyedárusítók! Képviselek minden vidékről felvétetnek. 75 fillér beküldése mellett 10 eredeti minta 25 drb 1— kor. Habighorst & Co. 50 drb 1-75 kor. Bochum 1. W. postafiók 49. 100 drb 3— kor. Utánvétetl 40 fillérel több. Fizetés gyanánt levélbélyegeket is elfogad.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fönntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad fölvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékezetek legolcsóbban szereshetők be Gasparik Ádám órás és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközöltetnek.

Biztos kirakatállvány teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető Falk kefégyár városi üzletében Széchenyi-utca 1.

Makulatura papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POKOK

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POKOK tartós gyógyhatása a legmagasabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzött SZEKREKEDÉS, májbántalom, VÉRTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, a jeles hásiszernek óvintédek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sóborszesz nevezetesen, mint a fájdalom-eltávolító bedörzsölésiszor külsvény, esus és a meg-hűlésegyéb következményei-nél legismertebb népszor.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökerekes gondozásart és ápolására egy gyermekek, mint felnöttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darabgyermek-szappan Moll A.-féle véd-jegyével van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, es. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett felvételnek. A rakárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kéri.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés

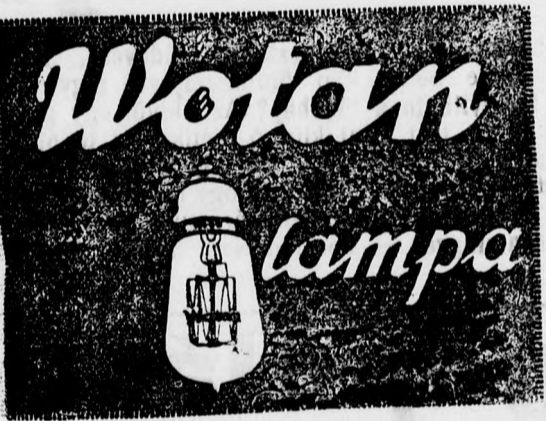
Fiume-Ravenna: hetenkint 1 járat oda és vissza.

Esen gőzösök közvetlen csatlakosásban köteleknek a Budapesti felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan köteleknek. Ugyanintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakosnak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyujt a Központi menetjegy iroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodái.

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

„Hazott drótszállal, kb. 75% áram megtakarítás. Törhetetlen!

Hagyar Siemens - Schuckert - Művek Budapest, VI. Teréz-körút 36"

Kapható: Molnár Testvérek-nél. DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

25000 óra

1 drb kor. 2-50.

Legujabb páriszi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 250, 2 óra kor. 4-80, 5 óra kor. 11-30. Egy legujabb fazonu páriszi aranyozott láncz 50 fillér, — láncz kor. 1-25.

Koexkázat kizárva. Nem tetszőért a pénz vissza. Utánvét mellett szállit az óra áruháza:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelsgasse 57-882.

Ó csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXIX-ik Csász. Kir. Államsorsjáték.

Ez az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett sorsjáték 21,146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625,000 koroná összértékben

A főnyeremény 200.000 korona

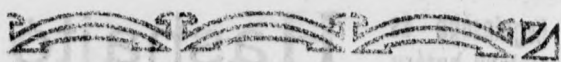
A húzás 1912. december 19-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zolamsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

∴ HIDVÉGER ANIÁL ∴ Foglalkozik
bank és váltóüzlete **az összes**
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. **bankügyletekkel**
TELEFON 416. szám.

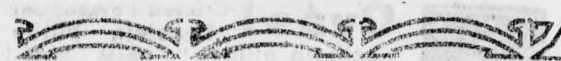

Vezérképviselő

egy nagyobb gyár részére azonnali belépésre kerestetik. Szorgalmas és intelligens uriember, aki jó bizonyítványokkal igazolni tudja, hogy üzletszerzésben eddig is kiváló eredményeket ért el,

magas jutalékkal

felvételek. Ajánlatok német nyelven küldendők: „O. 5818.” Haasensteiner Vogler A.-G. Wien I. címre.

Hirdetések
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban.

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, aki asztma, tüdő- és égő tuberkulózis, tüdőcsucshurut, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy könyvet képekkel Guttmann dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teákból. Ezek magasztalják, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot **tüdő-tuberkulózis (tüdővész), asztma, krónikus gége- és gégehurut** ellen rendelték és magasztalták. A tea **nem likos szer, Lisber-féle növényekből készül, a melyeket császári rendeletre szabadforgalomba bocsátottak.** Ara olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit fölvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával **teljesen ingyen** és bérmentesen. Tessék levelezőlapot írni Puhlmann & Co címre Berlin, 901. Müggelstrasse 25.

! Kitűnő hangszerek! !
legolcsóbb árak mellett és kifogástalan kivitelben

	<p>Minden harmonikához egy díjtalan önmegtanulási iskola van csatolva.</p>	
---	---	--

Nr. 112¹/₂ Iskolahegedű 4/4 nagy, lángozott, polirozott padlóval K 580. — Nr. 113¹/₂ Iskolahegedű 4/4 nagy, szépen lángozott, polirozott padlóval, jobb minőség K 650. — Nr. 115¹/₂ Iskolahegedű 4/4 nagy, berakott, szépen lángozott padlóval, igen kedvelt hajtja K 760. — Iskolahegedű ébenfagarnitúrával, hangban és kivitelben kitűnő K 840, 900, 1080. — Nr. 212¹/₂ Zenekarhegedű ébenfagarnitúrával K 1680 Venő K —90, 110, 150, 200, 220 és feljebb.

Mag választék zenehangszerekben főkatalógusomban. — Nincs riziko, kicserélés megengedve, vagy pénz vissza. Szétküldés utánvétellel vagy előrefizetés mellett. Az elismert versenyképes világcég:

Hanns Konrad

cs. és kir. udv. szállító hangszeráru szétküldési áruházából
BRÜX, Nr. 2136. (Csehország). — Gazdagon illusztrált óárjegyzéket, amely 4000 ábrát tartalmaz, kérésre ingyen és bérmentve kaphatja meg mindenki.

Küldés utánvétellel, vagy előrefizetés mellett! Nincs kockázat! Kicserélés megengedve, vagy pénzt vissza

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában. Debreczen, Darvas-utca 1. Typograph szecogépen szedve.

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummi-görccsér-harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. cégénél

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 9. szám
hetők be. Most jelent meg legújabb képes árjegyzékét ki-
vanatra bérmentve titoktartás mellett **azonnal** küldjük.

"U.K." TEAS
AZ UNITED KINGDOM
TEA COMPANY LONDON
A VILAG LEGJOBB TEAI!

Főraktár:
CSANAK JÓZSEF cégénél.